Instrumenten van de gemeenteraad

Als gemeenteraadslid heeft u verschillende instrumenten om uw taak goed uit te voeren. Deze instrumenten worden gezamenlijk ook wel de "gereedschapskist van de raad" genoemd. De gereedschapskist geeft een raadslid of een fractie de mogelijkheid invloed uit te oefenen op de besluitvorming en om de taken van het college van burgemeester en wethouders te controleren.

Vaak weet u als raadslid wel goed wat u wilt, maar is het niet altijd even helder welk instrument u dan het beste in kan zetten om het gewenste doel te behalen. Met dit overzicht kunt u in één oogopslag zien welk raadsinstrument toepasbaar is op een bepaalde situatie en welke grondslag het heeft in het Reglement van Orde of de Gemeentewet.

Wij hopen dat deze instructiefolder kan fungeren als handleiding voor de verschillende gereedschappen uit de gereedschapskist en dat u er als raadslid gemak van ervaart.

Heeft u nog vragen, neem dan contact op met de raadsgriffie op tel. (038) 498 21 81.

Met vriendelijke groet,
De raadsgriffie

Colofon

Dit is een uitgave van de raadsgriffie Gemeente Zwolle (oktober 2018).

Zie voor meer informatie www.zwolle.nl/gemeenteraad of neem contact op met de raadsgriffie op tel. (038) 498 21 81.



Raadsinstrumenten

Een beknopte handleiding

Zwolle

Ik wil...	Raads-instrument	Toelichting	Grondslag
Feitelijke informatie inwinnen	Feitelijke vragen	• Inwinnen van feitelijke informatie van geringe omvang – zoals technisch of financieel – ter voorbereiding op de vergadering. • Vragen kunnen via de raadsgriffie of rechtstreeks gesteld worden aan de ambtenaar. • Ter voorbereiding op toepassing van een instrument. • Stel feitelijke vragen vóór behandeling op het Raadsplein om de vergadering zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.	• Protocol Informatieverstrekking aan de raad • Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning, artikel 1 t/m 5 • Gemeentewet artikel 33
Actuele vragen stellen tijdens de Besluitvormingsronde	Mondelinge vragen	• Middel om kort en bondig informatie te vragen over een actueel onderwerp tijdens de Besluitvormingsronde. • Mondelinge vragen moeten vóór 10.00 uur op de dag van de Besluitvormingsronde worden ingediend bij de raadsgriffie.	• RvO, artikel 44 • Gemeentewet, artikel 155 lid 1
Informatie inwinnen buiten de vergadering om	Schriftelijke vragen	• Ook wel bekend als Artikel 45-vragen. • Middel om informatie te vragen over gebeurtenissen, plannen van het college en dergelijke. • Schriftelijke vragen worden binnen vier weken beantwoord door het college van B&W. De antwoorden worden aan de hele raad verstuurd.	• RvO, artikel 45 • Gemeentewet, artikel 155 lid 1
Het college of de burgemeester om inlichtingen vragen over het gevoerde bestuur	Verzoek om inlichtingen	• Raadsleden kunnen individueel een verzoek om inlichtingen aan het college of de burgemeester over het gevoerde bestuur (vertrouwenskwestie) richten. Het toekennen van het recht op inlichtingen, ook aan individuele raadsleden, dient primair om te voorkomen dat bepaalde raadsleden - met name de leden van fracties die niet in het college vertegenwoordigd zijn – te weinig informatie krijgen.	• RvO, artikel 50 • Gemeentewet, artikel 169 en 180
Ambtelijke bijstand	Verzoek om ambtelijke bijstand	• Verzoek om bijstand bij het opstellen van een motie, amendement, initiatiefvoorstel of ander instrument. • Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning. • Griffier overlegt afhankelijk van de omvang van het verzoek met de secretaris over uitvoering van het verzoek.	• Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning, artikel 1 t/m 5 • Gemeentewet artikel 33

tools

Ik wil...	Raads-instrument	Toelichting	Grondslag
Een uitspraak doen over een geagendeerd onderwerp	Motie	• Uitspreken van wens, verzoek of opdracht. • Een motie wijzigt niet het besluit, het is niet bindend. • Moties kunnen ook worden gebruikt voor het uitspreken van een oordeel: motie van treurnis, afkeuring of dergelijke. • Een motie heeft een politieke betekenis. • Moties moeten vóór 10.00 uur op de dag van de Besluitvormingsronde worden ingediend bij de raadsgriffie.	• RvO, artikel 41
Een uitspraak doen over een actueel onderwerp	Motie vreemd aan de orde van de dag	• Over een onderwerp dat niet is geagendeerd, maar wel actueel is en waarover geen inhoudelijke discussie nodig is. • Uitspreken van wens, verzoek of opdracht. • Moties vreemd aan de orde van de dag moeten vóór 10.00 uur op de dag van de Besluitvormingsronde worden ingediend bij de raadsgriffie.	• RvO, artikel 42 lid 3
Een voorgesteld besluit wijzigen	Amendement	• De tekst moet geschikt zijn om direct opgenomen te worden in het besluit (dictum). • De tekst is na aanvaarding onderdeel van het besluit. • Op een amendement kunnen subamendementen worden ingediend. • Amendementen moeten vóór 10.00 uur op de dag van de Besluitvormingsronde worden ingediend bij de raadsgriffie.	• RvO, artikel 40 • Gemeentewet, artikel 147b
Zelf een voorstel aan de raad voorleggen	Initiatiefvoorstel	• Voorstel om een concreet besluit van de raad te krijgen. • Ambtelijke bijstand is mogelijk. Maak gebruik van ondersteuning van de raadsgriffie.	• RvO, artikel 47 • Gemeentewet artikel 147a
Een eigen onderwerp of ingekomen stuk agenderen voor de Informatieronde of de debatronde	Agenderingsverzoek	• De raad besluit bij meerderheid tijdens de Besluitvormingsronde of een agenderingsverzoek wordt gehonoreerd. • Het agenderingsverzoek wordt middels een format ingevuld. • Agenderingsverzoeken moeten vóór 10.00 uur op de dag van de Besluitvormingsronde worden ingediend bij de raadsgriffie.	• RvO, artikel 27, lid 4

tools

Ik wil...	Raads-instrument	Toelichting	Grondslag
Een discussie over een bepaald probleem voeren om gevoelens in te winnen van andere raadsfracties	Discussienota	• Instrument kan eventueel worden ingezet, voorafgaand aan het opstellen van een initiatiefvoorstel. • De discussienota wordt op de agenda van de eerstvolgende vergadering van de agendacommissie geplaatst. • De agendacommissie agendeert de discussienota voor een debatronde.	• RvO, artikel 48
Het verloop van de vergadering beïnvloeden	Voorstel van Orde	• Mondeling voorstel over het verloop van de vergadering, bijvoorbeeld verzoek om schorsing. • Kan tijdens de hele vergadering worden ingediend. • Gemeenteraad beslist meteen over het ordevoorstel.	• RvO, artikel 46
Een extra Besluitvormingsronde beleggen	Spoeddebat	• Wanneer de voorzitter oordeelt dat het nodig is, of wanneer 1/5e deel van de raad hierom schriftelijk, met opgave van reden, verzoekt. • Het verzoek tot het houden van een spoeddebat wordt tenminste op de vrijdag voor de besluitvormingsronde vóór 10.00 uur ingediend bij de raadsgriffie.	• RvO , artikel 52 • Gemeentewet, artikel 17
College(lid) bevragen / ter verantwoording roepen in de vergadering	Interpellatie	• Zwaarwegend instrument voor politiek gevoelig onderwerp. • Onderwerp wordt via debat in Besluitvormingsronde behandeld. • Verzoeken voor een interpellatiedebat moeten de vrijdag voor de Besluitvormingsronde vóór 10.00 uur worden ingediend bij de raadsgriffie.	• RvO, artikel 51 • Gemeentewet, artikel 155 lid 2
Het college diepgravend controleren	Recht van onderzoek of enquête	• Zware politieke lading, geen individueel recht, maar van de hele raad. Tot een onderzoek of enquête kan pas worden overgegaan wanneer de meerderheid van de raad instemt. • Er zijn verschillende onderzoeksmogelijkheden voor de raad. Zo zou ook de Rekenkamer kunnen worden gevraagd een onderzoek te verrichten of zou de raad zelf een onderzoek kunnen uitvoeren.	• Verordening op het onderzoeksrecht op de raad • Gemeentewet, artikel 155a t/m 155f